

raadgevend ingenieurs

bouwen op duidelijke afspraken

BIRDS PUBLICATIE

De NL-BSB conformiteitsverklaring

auteur: Ir. S.W. Wierda
datum: 13 januari 2007
gepubliceerd: STABU Bulletin februari 2007
aantal bladen: 3
bestandsnaam: aansprakelijkheid en garanties.doc

Het Bouwstoffenbesluit Bodem- en oppervlaktewaterbescherming ¹⁾ stelt eisen aan het toepassen van steenachtige bouwmaterialen en grond in werken. In het algemeen is de controle op de naleving van wettelijke bepalingen door de aannemer geen taak is van de directie. Echter het Bouwstoffenbesluit richt zich in eerste instantie tot eigenaren/opdrachtgevers van het werk, zoals projectontwikkelaars, overheden, stichtingen, particulieren, bedrijven. In dit artikel zijn de consequenties van de wet voor de samensteller van het bestekboek ²⁾ op een rij gezet.

Welke bouwstoffen vallen onder de werking van het Bouwstoffenbesluit?

Het Bouwstoffenbesluit Bodem- en oppervlaktewaterbescherming (kortweg het Bouwstoffenbesluit) staan milieuhygiënische regels voor het toepassen van grond en/of steenachtige materialen in werken op of in de bodem of het oppervlaktewater. Niet elk materiaal valt onder de werking van het Bouwbesluit. Een bouwstof, die wordt toegepast in een bouwwerk valt onder het besluit indien:

- het een steenachtig materiaal betreft;
- en indien het buiten worden toegepast.

Volgens de definitie van het Bouwbesluit bestaan steenachtige materialen voor ten minste 10% uit silicium, calcium of aluminium. Voorbeelden van steenachtige materialen zijn:

- beton, zand en grind;
- dakpannen;
- tegels;
- keramische en betonnen (metsel)stenen;
- bitumineuze dakbedekkingen.

Vlakglas en metallisch aluminium vallen wel onder de definitie maar zijn uitgezonderd. Het besluit betreft zowel voor nieuwe als hergebruikte bouwstoffen. Omdat door uitloging en emissie stoffen uit een bouw materiaal in de bodem terecht kunnen komen, heeft het besluit ook betrekking op bouwstoffen die op het eerste gezicht niet "op of in de bodem of in het oppervlaktewater worden aangebracht".

De verantwoordelijkheid van eigenaren/opdrachtgevers.

Het Bouwstoffenbesluit richt zich in de eerste plaats op de eigenaar van de bouwstoffen of de opdrachtgever van het werk. Op dezen rust de verplichting gegevens over de chemische samenstelling en het uitloggedrag van onder het besluit vallende bouwstoffen vast te leggen en deze beschikbaar te hebben. In een aantal gevallen moet tevoren melding worden gedaan aan het "bevoegd gezag" (gemeenten).

raadgevend ingenieurs

bouwen op duidelijke afspraken

Voor de toepassing van alle bouwstoffen (behalve schone grond) geldt de *verwijderingsplicht*. De verwijderingsplicht is ingesteld om ervoor te zorgen dat, tijdens de levensduur van het gebouw, of als het gebouw niet meer wordt gebruikt, de bouwstoffen niet met de bodem vermengen. De eigenaar van het gebouw moet op het moment dat het werk niet meer gebruikt en onderhouden wordt de toegepaste bouwstoffen verwijderen. Om deze verwijdering mogelijk te maken moeten de bouwstoffen herneembaar zijn aangebracht.

In verband met de informatieplicht die rust op de eigenaren/opdrachtgevers van gebouwen, verdient het aanbeveling in het bestekboek, onder artikel 01.02.18, de bepaling 02 BOUWSTOFFENBESLUIT op te nemen. In de deze tekst is bepaald dat de aannemer voor de onder het besluit vallende bouwstoffen een "*erkende kwaliteitsverklaring of een partijkeuring ...*" overlegt. Het spreekt voor zich dat ook de directievoerder (op de bouwplaats) zich bewust moet zijn van de noodzaak van het overleggen van deze bewijsmiddelen door de aannemer.

Gebruik van certificaten

De eigenaar/opdrachtgever kan met behulp van een erkende kwaliteitsverklaring de milieuhygiënische kwaliteit van een bouwstof aantonen.

Bouwstoffen die geen erkende kwaliteitsverklaring hebben, kunnen met een partijkeuring aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit worden getoetst. Daarvoor moet een monster van de partij bouwstoffen worden geanalyseerd in een laboratorium. De analyse moet gebeuren via het zogenaamde gebruikersprotocol. Volgens het Bouwstoffenbesluit mogen alleen bedrijven en instellingen monsters nemen en analyseren die door VROM en het ministerie van Verkeer & Waterstaat zijn aangewezen. Deze monsternemers en laboratoria gebruiken het "Kwaliteitswaarborg Bouwstoffenbesluit", een bewijs dat ze hun werk volgens de eisen van het Bouwstoffenbesluit hebben gedaan. Een lijst met aangewezen monsternemers en laboratoria is te vinden op www.vrom.nl. Gezien de hoeveelheid toe te passen bouwstoffen wordt het gebruik van de tweede mogelijkheid in bouwkundige werken niet aanbevolen.

Kwaliteitsverklaringen met *NL-BSB keurmerk* (afbeelding 1) geven aan dat de bouwstof voldoet aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit.

Afbeelding 1: het NL-BSB keurmerk.

De publiekrechtelijk erkende beoordelingsrichtlijnen, op grond waarvan een *KOMO-certificaat* wordt verstrekt, zijn zodanig ingericht dat het "gewone" KOMO-certificaat tevens het bewijsmiddel vormt, dat de opdrachtgever ingevolge het Bouwstoffenbesluit beschikbaar moet houden. Bij de Stichting Bouwkwaliiteit (www.bouwkwaliiteit.nl) kan worden nagegaan voor welke producten een erkende kwaliteitsverklaring mag worden afgegeven.

Volgens de *BNB Richtlijn 01*³), *artikel 4.3* dient in de bouwstofspectificaties van het bestekboek bij voorkeur gebruik te worden gemaakt van gecertificeerde bouwstoffen. Bouwstoffen die worden geleverd met KOMO-(attest-met-) productcertificaat zijn herkenbaar aan de toevoeging "(BRL ...)" in de specificatietitel. De voordelen

van het voorschrijven van gecertificeerde bouwstoffen zijn de volgende:

- Bouwstoffen met een KOMO-keurmerk op basis van een publiekrechtelijk erkende Beoordelingsrichtlijn (BRL) voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit.
- Gecertificeerde bouwstoffen (op basis van zowel de publiekrechtelijk erkende als de privaatrechtelijke Beoordelingsrichtlijnen) "*worden geacht te zijn goedgekeurd in de zin van paragraaf 18 van de U.A.V. indien het betreffende document aan de directie is afgegeven en de bouwstoffen door de directie op het werk uitwendig visueel zijn beoordeeld en in orde bevonden.*" (zie STABU artikel 01.02.18, bepaling 01, eerste keuzetekst).
- Een gebrek dat zich voordoet bij een gecertificeerde bouwstof (na de uitwendige en visuele beoordeling en goedkeuring) is automatisch een verborgen gebrek in de zin van U.A.V. par. 12 lid 3 (behoeft dus niet meer te worden aangetoond).

Indien de bestekschrijver zich aan deze regel houdt, zullen bouwstoffen die vallen onder de werking van het Bouwbesluit en een KOMO-keurmerk hebben, altijd voldoen aan de eisen van het Bouwstoffenbesluit. Het KOMO-certificaat is daarmee het in bepaling 01.02.18-02 verlangde bewijsmiddel, dat door de aannemer aan de directe worden verstrekt.

In de bestekboekspecificaties van bouwstoffen die vallen onder de werking van het Bouwstoffenbesluit kan dus in alle gevallen worden volstaan met de standaard (vaste- of keuzetekst) "*...leveren onder KOMO-(attest-met-)productcertificaat.*". Het toevoegen van de vrije tekst "*...leveren onder NL-BSB conformiteitsverklaring overeenkomstig...*" is overbodig. De keuzeteksten betreffende de NL-BSB conformiteitsverklaring zijn vanaf uitgave 2006-1 niet meer in de STABU catalogus aanwezig.

Indien in het bestekboek voor een bouwstof, die valt onder de werking van het bouwbesluit, geen KOMO-(attest-met-)productcertificaat wordt verlangd, zal door de aannemer ingevolge het bepaalde in 01.02.18-02, een NL-BSB certificaat (conformiteitsverklaring) of een partijkettingsrapport moeten worden verstrekt. Directievoerders zullen in dat geval aan de hand van (bijvoorbeeld) de checklist in de STABU-publicatie "Bouwstoffenbesluit" moeten controleren of een bouwstof valt onder de werking van het Bouwstoffenbesluit, om vast te stellen van welke bouwstoffen de aannemer de verlangde bewijsmiddelen moet verstrekken.

- ¹⁾ Het Bouwstoffenbesluit werd bij evaluatie als te ingewikkeld, te duur, te star en de slecht handhaafbaar bestempeld. Ook de normstelling stond onder druk, omdat deze onvoldoende rekening hield met milieurisico's. Daarom streeft VROM ernaar het *Bouwstoffenbesluit* te vervangen door het *Besluit Bodembescherming*. Het "*Ontwerp-besluit houdende regels inzake bescherming van de bodem*" is gepubliceerd in de Staatscourant van 31 maart 2006.
- ²⁾ De Stichting STABU en de BNB pleiten ervoor onderscheid te maken tussen "het bestek" en "het bestekboek":
 - *Het bestek* betreft de beschrijving van het werk, de daarbij behorende tekeningen, de voor het werk geldende voorwaarden, de nota van inlichtingen en het proces-verbaal van aanwijzing (UAV par. 1 lid 1).
 - *Het bestekboek* bevat alleen de (met behulp van de STABU systematiek samengestelde) beschrijving van het werk en de voor het werk geldende voorwaarden.
- ³⁾ Meer informatie betreffende de BNB Richtlijn 01 kan worden gevonden op www.bestekdeskundigen.nl onder "*BNB keurmerk*" (in het ondermenu).

Literatuur:

- "Het Bouwstoffenbesluit. De hele bouw heeft er mee te maken.", uitgave ministerie van VROM
- "Bouwstoffenbesluit", uitgave Stichting STABU.